

O JĘZYKU I NIE TYLKO
Studia i szkice

Uniwersytet Warszawski
Szkoła Języków Wschodnich

O JĘZYKU I NIE TYLKO

Studia i szkice

pod redakcją
Kazimierza Jurczaka
Ingi Kotańskiej
Jakuba Sadowskiego

Warszawa 2013

© Copyright by Szkoła Języków Wschodnich
Warszawa 2013

ISBN 978-83-62196-65-4

ISBN 978-83-61325-29-1

Recenzent: dr hab. Wiktor Skrunda, prof. em. UW

Publikacja sfinansowana przez Szkołę Języków Wschodnich
i Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego

Redakcja: Aleksandra Jastrzębska

Korekta: Agnieszka Stęplewska

Skład: LIBRON

Projekt okładki: LIBRON

Wydawnictwo LIBRON – Filip Lohner

ul. Ujejskiego 8/1

30-102 Kraków

tel. 12 628 05 12

e-mail: office@libron.pl

www.libron.pl

Studium Europy Wschodniej UW

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28

00-927 Warszawa

tel. 22 552 25 55

e-mail: wydawnictwa.studium@uw.edu.pl

www.studium.uw.edu.pl

*Książka dedykowana pamięci naszej Koleżanki
Elżbiety Sroki-Świrskiej*

Elżbieta Wiktoria Sroka-Świrska
1967-2011

*E*żbieta *S*roka urodziła się w Warszawie 6 kwietnia 1967 r. Jej matka, Alewtina Kuzniecowa, pochodziła z miasta Gorki (obecnie Niżnij Nowgorod) w europejskiej części Rosji; z wykształcenia była inżynierem chemikiem, po przyjeździe do Polski pracowała w Biurze Projektów Przemysłu Szklarskiego przy ul. Żurawiej w Warszawie. Zmarła w 1973 r., osierociwszy 6-letnią Elę i Edwarda, syna z pierwszego małżeństwa. Ojciec Eli – Leopold, znany warszawski ginekolog – pracował w Szpitalu Klinicznym im. ks. Anny Mazowieckiej przy ul. Karowej w Warszawie; zmarł we wrześniu 2012 r.

Ela spędziła dzieciństwo i młodość na warszawskim Powiślu; uczyła się w szkole podstawowej nr 34 im. Stanisława Dubois przy ul. Kruczkowskiego, a potem w klasach matematyczno-fizycznej i humanistycznej w XVIII LO im. Jana Zamoyskiego przy ul. Smolnej, które ukończyła w 1985 r. Zdała egzaminy na studia klasyczne na Uniwersytecie Warszawskim – to był początek jej przygody z tą uczelnią. Podczas studiów wyszła za mąż za Piotra Świrskiego, studenta medycyny, potem lekarza ginekologa. Ślub w obrządku prawosławnym odbył się w Cerkwi Metropolitalnej pw. św. Marii Magdaleny na warszawskiej Pradze. Rozstali się wprawdzie z mężem po kilku latach, ale pozostali z sobą w dobrych relacjach.

Ela ukończyła studia, broniąc pracy magisterskiej z dziedziny językoznawstwa greckiego, przygotowanej pod kierunkiem prof. Oktawiusza Jurewicza – *Dualis w poematach Homera*. Po ukończeniu studiów znalazła pracę w Electronic Data System Poland jako tłumacz z języka angielskiego i koordynator prac wdrożeniowych nowego systemu informatycznego. Wkrótce jednak wróciła na Uniwersytet Warszawski i w latach 1994–2004 pracowała w Instytucie Filologii Klasycznej, w Zakładzie Dydaktyki i Metodyki Nauczania Języka Łacińskiego. Jako lektorka łaciny i starożytnej greki prowadziła zajęcia ze studentami prawa, polonistyki, filozofii, arche-

ologii, historii. W tym samym czasie (1994–2000) była też lektorką języka łacińskiego na Wydziale Filologii Polskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej w Pułtusku (obecnie Akademia Humanistyczna im. A. Gieysztorą).

Od czasów studenckich interesowała się Grecją – starożytną i współczesną kulturą tego obszaru. W latach 1991–1993 uczęszczała na kurs języka nowogreckiego prowadzony w warszawskim klubie „Olympos”, a później dwukrotnie uczestniczyła w sześciotygodniowym programie nauki języka, z elementami kultury nowogreckiej, organizowanym przez Uniwersytet Ateński. W 1998 r. rozpoczęła studia doktoranckie; temat jej rozprawy doktorskiej, pisanej pod kierunkiem prof. Oktawiusza Jurewicza, brzmiał: *Grecy w Polsce (XVII–XX w.)*. Zajmowała się też leksykografią, z prof. Jurewiczem współpracowała przy redagowaniu i korekcie haseł do *Słownika grecko-polskiego*¹. Dzięki jej pracy powstał *Index de noms de personnes* oraz *Index de noms de lieux* w książce prof. Stefana Swieżawskiego *L'Univers. La philosophie de la nature au XVe siècle en Europe*².

Po odejściu z Instytutu Filologii Klasycznej w 2004 r. wróciła na jakiś czas do Opatowa, do rodzinnego domu, który odremontowała, wkładając w to mnóstwo pracy i pasji. W Opatowie uczyła języka angielskiego, m.in. w Niepublicznym Policealnym Studium Detektywów oraz w Studium Informatycznym, udzielała korepetycji, zajmowała się tłumaczeniami. Próbowała na nowo ułożyć sobie życie z dala od Warszawy.

Pasjonowała się łowiectwem, czym wprawiała w zdumienie swoich znajomych. To także był element jej niekonwencjonalnej osobowości. Należała do Ludowego Koła Myśliwskiego w Opatowie, w którym przez ostatnie lata pełniła funkcję przewodniczącej komisji rewizyjnej. Zamiłowanie do myślistwa odziedziczyła po dziadku oraz ojcu, którzy wywodzili się z rodziny o długich tradycjach łowieckich. Z dziadkiem już jako dziecko chodziła na polowania. W 1986 r. zdobyła uprawnienia myśliwskie, a w 2005 r. – selekcyjerskie. Za działalność na rzecz łowiectwa Kapituła Odznaczeń Łowieckich w Warszawie przyznała jej Brązowy Medal Zasługi. W Kole Myśliwskim poznała swojego nowego życiowego partnera.

¹ O. Jurewicz, *Słownik grecko-polski*, t. 1, Warszawa 2000.

² S. Swieżawski, *L'Univers. La philosophie de la nature au XVe siècle en Europe*, „Studia Copernicana”, t. XXXVII, Warszawa 1999.

W 2006 r. wróciła na Uniwersytet Warszawski i rozpoczęła pracę w Szkole Języków Wschodnich, początkowo działającej przy Studium Europy Wschodniej, a od 2009 r. na Wydziale Orientalistycznym UW. Współpracowała już wcześniej ze Studium Europy Wschodniej, biorąc udział w organizowaniu konferencji międzynarodowych: The Association for The Study of Nationalities (ASN) i Warsaw East European Conference (WEEC). W latach 1998–2000 współorganizowała Wschodnią Szkołę Letnią, była członkiem międzynarodowego klubu tej szkoły, uczestniczyła w zjazdach absolwentów WSL. Wyjeżdżała na objazdy naukowe ze studentami Studiów Wschodnich oraz z rosyjskojęzycznymi stypendystami, m.in. z Programu Stypendialnego im. Konstantego Kalinowskiego. Od 2008 r. miała uprawnienia przewodnika turystycznego i pilota wycieczek.

Jako lektorka języka nowogreckiego w Szkole Języków Wschodnich uczyła na poziomach od A1 do B2, przygotowywała testy i przeprowadzała egzaminy certyfikacyjne, współpracując z Radą Koordynacyjną ds. Certyfikacji Biegłości Językowej UW, corocznie prowadziła Wakacyjne Intensywne Kursy Językowe, brała udział w szkoleniach metodycznych i w konferencjach dydaktycznych. W 2007 r., w tomie pokonferencyjnym *Rola akademickich ośrodków nauczania języków obcych i języka polskiego w tworzeniu europejskiej przestrzeni szkolnictwa wyższego* ukazał się jej referat *Specyfika nauczania języków „rzadkich” na przykładzie lektoratów prowadzonych w Szkole Języków Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego*³. Ostatnie dwa lata życia poświęciła na przygotowanie dla uczestników lektoratów uniwersyteckich autorskiego podręcznika do nauki języka greckiego dla początkujących⁴, dostosowanego do wymogów Rady Europy.

Od 2010 r. pracowała w Szkole Języków Wschodnich i Studium Europy Wschodniej UW także na stanowisku administracyjnym: była odpowiedzialna za kontakty ze studentami i osobami spoza UW – uczestnikami

³ E. Sroka-Świrska, *Specyfika nauczania języków „rzadkich” na przykładzie lektoratów prowadzonych w Szkole Języków Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego*, [w:] *Rola akademickich ośrodków nauczania języków obcych i języka polskiego w tworzeniu europejskiej przestrzeni szkolnictwa wyższego*, XIII konferencja naukowo-dydaktyczna pod honorowym patronatem JM Rektora Politechniki Wrocławskiej prof. dra hab. Tadeusza Lutego, Wrocław, 21–23 września 2007 r., red. nauk. R. Kuźmińska, Wrocław 2007.

⁴ E. Sroka-Świrska, *Język grecki. Ta Ellenika. Poziom A2*, publikacja przygotowana do druku.

lektoratów, nadzorowała rejestrację na lektoraty i zajęcia ogólnouniwersyteckie, koordynowała prace nad sylabusami przedmiotów.

Do swoich obowiązków podchodziła bardzo rzetelnie, lubiła pracę zarówno dydaktyczną, jak i administracyjną, co jest rzadkim połączeniem; była ceniona przez studentów, o czym świadczą wyniki ankiet oceniających pracę dydaktyczną⁵, i lubiana przez kolegów lektorów. Rozumiejąc specyfikę nauczania języków „rzadkich”, często dzieliła się spostrzeżeniami i doświadczeniem z zespołem lektorskim. Motywowała współpracowników do poszukiwania nowych materiałów dydaktycznych i metod nauczania. Była mocno przekonana, że we współczesnym świecie istnieje potrzeba uczenia się języków obcych. Uwielbiała rozmawiać na temat kultury i sztuki różnych narodów.

Miała szerokie znajomości w środowisku Greków w Warszawie; wraz z innymi lektorami języka greckiego ze Szkoły Języków Wschodnich organizowała dla studentów spotkania towarzyskie, w których brali udział przedstawiciele greckiej diaspory. Razem ze studentami była zapraszana na imprezy okolicznościowe organizowane przez Ambasadę Grecji. Propagowała język i kulturę grecką, m.in. podczas Europejskich Dni Języka na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie przygotowała warsztaty „Zeimpekiko – taniec greckiego mężczyzny”, na których prezentowała historię tańca i słownictwo greckie z nim związane.

Znała biegle język angielski, grecki, rosyjski, posługiwała się hiszpańskim i francuskim, a podczas pracy w Szkole Języków Wschodnich uczyła się jeszcze tureckiego i arabskiego. Znajomość języków obcych pomagała jej w nawiązywaniu szerokich międzynarodowych kontaktów. Równocześnie jednak podtrzymywała przyjaźnie zapoczątkowane jeszcze w szkole podstawowej i średniej. Miała dar zjednywania sobie ludzi, była inicjatorem i organizatorem uroczych spotkań towarzyskich,

⁵ „Jestem bardzo zadowolona z tego lektoratu i oceniam go całkowicie pozytywnie, zarówno nauczyciela, sposób prowadzenia lekcji, jak i podręcznik, z którego korzystamy i który bardzo ułatwia naukę i zapamiętywanie :). To wszystko sprawia, że mam ogromną przyjemność z uczenia się tego języka!”. „Zawsze świetnie przygotowana do zajęć, konsekwentna, wiele wymaga i wiele daje od siebie. Potrafi sprowadzić do pionu niesfornych i nie zawsze w pełni przygotowanych studentów. Zawsze docenia czyjeś starania, nawet jeśli ich skutki nie są do końca zadowalające” – cytaty z ankiety internetowej dla uczestników lektoratów Szkoły Języków Wschodnich, kod: 3620-, poziom A2 i B1, Uniwersytecki System Obsługi Studenta, cykl 2010Z.

świetnie gotowała, potrafiła cieszyć się życiem. Lubiła podróżować i poznawać świat; wielokrotnie odwiedzała Grecję, a ostatnio szlak jej wycieczek prowadził na Cypr i do Turcji. Docierając w nowe miejsca, nie zadowalała się samym oglądaniem – próbowała je zrozumieć, odgadnąć. Planowała zwiedzić Syrię i Egipt.

30 lipca 2011 r., w sobotę, o 20.30 skończyła swoje ostatnie zajęcia w ramach kursów wakacyjnych, usiadła w lektorium, zapaliła papierosa i... odeszła od nas*.

Ten tom JEJ poświęcamy.

*Przyjaciele ze Szkoły Języków Wschodnich
i Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego*

* Ela spoczęła w grobie rodzinnym na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie, od strony ul. Tatarskiej, kwatery e (mała), rząd I, miejsce 7.